

KULTURA

Kwartalnik Gminy Biłgoraj

nr (3) Lipiec – Wrzesień 2012 r.

ISSN 2299 – 047X

W ostatnim kwartale zakończono kolejne inwestycje współfinansowane ze środków zewnętrznych. Przede wszystkim, po 2 latach, zakończona została realizacja jednego z największych w Polsce projektów polegających na montażu zestawów solarnych służących przygotowaniu ciepłej wody użytkowej na budynkach gospodarstw domowych i budynkach uży-

teczności publicznej. Projekt pn.: „Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w gminie Biłgoraj poprzez zastosowanie przyjaznej środowisku energii słonecznej” obejmował montaż zestawów solarnych łącznie na 1363 budynkach. Wartość projektu wyniosła 11 mln zł a kwota dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 9,3 mln zł. Ze względu na duże zainteresowanie montażem zestawów solarnych ze strony mieszkańców gminy, którzy z różnych przyczyn nie przystąpili do zakończonego już projektu, Gmina Biłgoraj zdecydowała się złożyć wnioski o dofinansowanie na drugi etap montażu zestawów solarnych. Na ostateczną decyzję przyjdzie nam jednak poczekać do początku przyszłego roku. Inwestycja, która została uroczystie podsumowana 5 września w obecności Marszałka Województwa Lubelskiego Krzysztofa Hetmana, nie była jedyną zakończoną w ostatnim okresie. Również 5 września uroczystie otwarto boisko wielofunkcyjne w Hedwiżynie oraz plac zabaw w Gromadzie. Obydwie inwestycje dofinansowane zostały ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dzięki konkursom ogłoszonym przez Lokalną Grupę Działania „Ziemia Biłgorajska”. Dodatkowo budowa boiska dofinansowana została w kwocie 100 tys zł. ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej będących w dyspozycji Ministra Sportu i Turystyki. Wartym podkreślenia jest fakt, że na budowę boiska, którego koszt wyniósł 352 561 zł, gmina ze środków własnych wyłożyła jedyne 27 176 zł. To jednak nie koniec inwestycji w bieżącym roku. Obok wykonanych już inwestycji w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną (wodociągi, oczyszczalnia przy szkole w Bukowej), rozbudowy budynku remizo – świetlicy w Dąbrowicy i termorenowacji budynku świetlicy w Ciosmach, w trakcie realizacji są kolejne – budowa drogi w Gromadzie, budowa parkingu w Korytkowie Dużym, budowa „Orlika” w Soli, a na budowę kanalizacji sanitarnej w Dąbrowicy ogłoszony został już przetarg.

Mateusz Bury – Doradca Wójta Gminy Biłgoraj

Garstka ziaren na szczęście...

*Pada ziarno w różne strony
Niech nam będzie – Pochwalony!
Ten! – co w zbożu ukrył słowa:
By wyrosło nam od nowa,
Dało zdrowie i dostatek,
Na następnych kilka latek.*

*Garstka ziaren,
- Tak na szczęście!
Niech się spełni – co potrzeba!
Chyląc głowy w godnym geście
- dla kromki – Polskiego Chleba!*

Marianna Gęborys

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ministerstwo Sportu i Turystyki
Rzeczypospolitej Polskiej

Redaktor naczelny: Ewelina Lemieszek

Dziennikarze wydania:

Celina Skromak, Jerzy Odrzywolski, Marta Kimak, Anna Frąc, Zofia Nizio, Anna Maciocha, Stanisław Lewandowski, Grzegorz Małysza, dh Krzysztof Malec, Ryszard Mazurek, Dorota Malec, Małgorzata Małysza

Fot. okładka: Ewelina Lemieszek

Druk: Drukarnia Helvetica, ul. Włosiankarska 13, 23-400 Biłgoraj

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, ul. Kościuszki 88, 23 – 400 Biłgoraj

www.gokbilgoraj.pl, e –mail: info@gokbilgoraj.pl

Spis treści:

Radosna biblioteka	4
„Wakacje w rytmie disco”	4
Jagodowa Bukowa	5
O Puchar Wójta i prestiż.....	6
Z lasów biłgorajskich na mazurskie jeziora	7
Recykling w bibliotece	7
Biwak drużyny KMS z Nadrzecza nad zalewem w Biszczy	8
200 lat dla Pani Agnieszki Strzałki!	9
Wyjazd Klubu Młodzieżowego do Warszawy	10
Gminne święto plonów.....	10
Na Dożynkach w Częstochowie	12
Jubileusz 85 – lecia OSP w Korytkowie Dużym	12
U nas słońce świeci jaśniej	13
W Spale – z wizytą u Prezydenta.....	14
IV Memoriał Śp. Ks. Zbigniewa Antosza	16
I Parafialny Turniej Piłki Siatkowej.....	16
Gminna koalicja na rzecz bibliotek.....	17
„Świadomi zagrożenia”	18
Gmina w eterze	18
Nie piję, nie palę, nie biorę narkotyków	19
Rys historyczny kwatery wojennej w Soli.....	19
Organizacje ruchu oporu podczas II wojny światowej działające na terenie Gminy Biłgoraj	20
Wydarzenia.....	21

str. 5

7 lipca w Bukowej odbyły się pierwsze „Bukowskie Jagodzianki”. Jest to impreza plenerowa, która na stałe wpisała się w mapę imprez kulturalnych Gminy Biłgoraj.

str. 12

Obchody jubileuszu 85 – lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Korytkowie Dużym i przekazania sztandaru jednostce zostały wyznaczone na 2 września 2012 r.

str. 13

„U nas słońce świeci jaśniej ... szczególnie dla najmłodszych” – to hasło promujące uroczystości otwarcia 3 nowych inwestycji w Gminie Biłgoraj.

str. 14

Stoiska promocyjne, pokazy ginących zawodów oraz występy zespołów – tak zaprezentowała się Gmina Biłgoraj podczas Dożynek Prezydenckich.

str. 19

Na kwaterze żołnierskiej w Soli pochowano żołnierzy polskich poległych 16 września 1939 r. w bitwie z hitlerowskim najeźdźcą w okolicach wsi Banachy.

Radosna biblioteka

Filia gminnej biblioteki publicznej w Hedwiżynie realizuje projekt pn. „RADOSNA BIBLIOTEKA” dofinansowany ze środków Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej.

Celem projektu jest zagospodarowanie czasu wolnego dzieci skupionych wokół biblioteki publicznej w Hedwiżynie. W jego ramach zorganizowane zostały zajęcia terenowe, podczas których dzieci zbierały wszelkiego rodzaju rośliny. Zgromadzone w ten sposób dary natury zostały fachowo opisane i posłużyły do stworzenia albumów przyrodniczych. Zajęcia plastyczne, czytelnice oraz zabawy zespołowe z wykorzy-

Dzieci pomagały Kopciuszkowi oddzielić groch od fasoli

staniem zakupionych gier i zabawek to kolejne działania, dzięki którym najmłodszy użytkownicy biblioteki w Hedwiżynie mogli interesująco i w miły sposób spędzić wakacje. W ramach projektu „Radosna Biblioteka” został utworzony również kącik malucha. Został on wyposażony w nowe i kolorowe mebelki dostosowane do potrzeb najmłodszych dzieci.

Filia biblioteczna w Hedwiżynie nawiązała również współpracę z Placówką Wsparcia Dziennego „Wesoła gromadka” z Gromady. W ramach tej współpracy podopieczni placówki razem ze swoimi rodzicami odwiedzili bibliotekę w Hedwiżynie. Celem spotkania było zachęcenie rodziców do codziennego czytania dzieciom oraz zainspirowanie ich do wspólnej zabawy z dzieckiem. Zajęcia rozpoczęły się zabawą integracyjną. Następnie rodzice przeczytali dzieciom

Wspólne czytanie książek to doskonały sposób na spędzenie wolnego czasu rodziców i dzieci

bajkę pt. „Kopciuszek”. Po wysłuchaniu lektury dzieci odpowiadały na pytania dotyczące tekstu. Podczas kolejnych zabaw związanych z bajką psycholog Anna Perkowska - Temperowicz przeprowadziła rozmowę z rodzicami na temat: dlaczego warto czytać dzieciom. Ostatnim zadaniem najmłodszych była pomoc Kopciuszkowi w wybraniu się na bal. Dzieci musiały oddzielić groch od fasoli, co niezwykle się im podobało. Na zakończenie każdy uczestnik spotkania otrzymał kolorowaną oraz książeczkę dotyczącą bezpiecznego internetu. Z uśmiechem na twarzy i wypożyczoną bajką wszyscy wrócili do domów.

„Wakacje w rytmie disco”

„Wakacje w rytmie disco” to projekt Gminnej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju z/s w Soli, w ramach którego w okresie trwania wakacji dzieci i młodzież z Soli i okolic mogła wziąć udział w warsztatach tanecznych.

Występ podsumowujący warsztaty podczas pikniku w Parku Solidarności

Dwa razy w tygodniu pod okiem trenera Pani Anny Oleszczak młodzi tancerze mieli okazję zgłębiać techniki takich stylów tańca jak: cha-cha, samba, rumba, walc wiedeński, jive. Dzieci z wielką ochotą i zaangażowaniem uczestniczyły w warsztatach.

Mimo dużego wysiłku i zmęczenia, wytrwale pracowały i z chęcią szlifowały nowe kroki. Akcja wzbudziła zainteresowanie i entuzjazm nie tylko samych uczestników, ale także czytelników biblioteki.

Zajęcia taneczne były propozycją biblioteki na aktywne spędzenie wolnego czasu w okresie wakacji oraz miały na celu integrację i aktywizację dzieci i młodzieży z Soli i Koloni Sól. Te spotkania łączyły dobrą zabawę z rozwojem fizycznym. Poznając różne techniki tańca dzieci miały możliwość odkrywania i doskonalenia swoich zdolności i umiejętności, współpracy z innymi w grupie. Efekt wielotygodniowych wysiłków moż-

na było oglądać 23 września 2012 r. w Parku Solidarności w Biłgoraju, kiedy to młodzi tancerze dali popisowy pokaz tańca.

Powszechnie wiadomo, że poprzez naukę tańca, jako wartościowej formy aktywnego wypoczynku podnosi się rozwój psychiczny człowieka. Taniec przyczynia się do wyzwolenia pozytywnych emocji, podnosi samoocenę, rozwija koordynację ruchową, zapewnia smukłą sylwetkę, wzmacnia ciało i daje radość życia. Biblioteka, jako jedyna instytucja kultury w Soli, poprzez organizację warsztatów dała młodym mieszkańcom miejscowości możliwość rozwoju swoich pasji, zainteresowań,

twórczego i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Projekt „Warsztaty w rytmie disco” był dofinansowany ze środków Programu „Działaj Lokalnie VII” Polsko Amerykańskiej Akademii Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundację Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej.

Zofia Nizio

Występ dziecięcego zespołu wokalnego z Bukowej

„Bukowskie Jagodzianki” były okazją do wspaniałej zabawy.

Wybory „Jagodowej miss”

Podczas imprezy barwnie prezentowały się stoiska z rękodziełem

Jagodowa Bukowa

7 lipca, w pierwszą niedzielę wakacji, w Bukowej odbyły się pierwsze „Bukowskie Jagodzianki”. Jest to impreza plenerowa, która na stałe wpisała się w mapę imprez kulturalnych Gminy Biłgoraj.

Organizatorem „Bukowskich Jagodzianek” była Ochotnicza Straż Pożarna z Bukowej, współorganizatorami byli: ZSPiG w Bukowej, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Rada Sołecka Bukowej, biblioteka publiczna i zespół śpiewaczo-obrzędowy „Jarzębina” z Bukowej.

W programie można było zobaczyć część artystyczną w wykonaniu dzieci uczestniczących w warsztatach muzycznych prowadzonych przez Krzysztofa Malca, posłuchać młodzieżowego zespołu z Bukowej, zespołu ludowego „Sąsiadeczki” z Korczowa i Okrągłego, Chóru z Korytkowa Dużego oraz zespołu „Jarzębina” z Bukowej. Dodatkowe emocje wzbudziły konkursy: konkurs kulinarny na najsmaczniejszą potrawę jagodową, konkurs wiedzy o Bukowej, konkurs zbierania jagód na czas i wybory małej „Jagodzianki”. Dodatkowo imprezie towarzyszyły pokazy ginących rzemiosł i zawodów prezentowane przez lokalnych twórców (wyrób łyżek, struganie łubów, dzierganie koronkowych serwet) oraz kiermasze sztuki ludowej. Ponadto dla dzieci zorganizowane były konkursy i zabawy a Agnieszka Kaczor i Gabrysia Tutka malowały maluchom twarze.

Miło było gościć na Bukowskich Jagodziankach młodzieżowy zespół rockowy z Biłgoraja oraz Big Band z BCK prowadzony przez Czesława Pachutę. Do tańca podrywała wszystkich Kapela Podwórkowa Jana Szymaniaka. Wielbicieli piłki nożnej mieli możliwość obejrzenia finałowego meczu EURO 2012 Hiszpania -

Włochy, emitowanego na ścianie remizy OSP, natomiast dla młodzieży na plenerowej zabawie zagrał zespół „Strych” z Hrubieszowa.

„Bukowskie Jagodzianki” były jednocześnie podsumowaniem projektu realizowanego przez OSP Bukowa, dofinansowanego z Programu „Działaj Lokalnie VII” Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej i konkursu otwartych ofert na działania kulturalne Urzędu Gminy Biłgoraj. Dzięki wsparciu finansowemu FFLZB OSP w Bukowej zakupiła wysokiej klasy sprzęt nagłaśniający, który będzie służył całej społeczności lokalnej.

Dorota Malec
Małgorzata Małyszka

Tak prezentowały się potrawy podczas jagodowego konkursu kulinarnego

Chór z Korytkowa Dużego na scenie Bukowskich Jagodzianek

O Puchar Wójta i prestiż

W sobotę i niedzielę 21 i 22 lipca na boisku sportowym w Gromadzie miał miejsce XI Turniej Piłki Nożnej Drużyn Niezrzeszonych „o Puchar Wójta Gminy Biłgoraj”.

Zwycięzcy Turnieju – Drużyna z Bidaczowa

W Turnieju wzięło udział 13 drużyn z Bidaczowa, Dąbrowicy, Dereźni, Gromady, Hedwiżyna, Kolonii Sól, Korczowa, Korytkowa Dużego, Majdanu Gromadzkiego, Nadrzecza, Rudy Solskiej, Smólska i Soli. Pierwszy dzień rozgrywek i początek drugiego to eliminacje grupowe. Przed rozgrywkami ćwierćfinałowymi miał miejsce pokazowy mecz towarzyski drużyny Samorządowców Gminy Biłgoraj i Policjantów. Zaciętą walkę sędziowało aż 4 arbitrow, którzy bacznie obserwowali każdy krok zawodników. Policjanci starając się nie przekraczać zasad gry walczyli na granicy prawa. Samorządowcy, dobrze znając sposoby omijania ustaw i interpretacji luk prawnych wykorzystywali każdą okazję, by piłka znalazła się w ich posiadaniu. Komentator zawodów – Lucjan Kupczak wykrzykiwał nazwiska zawodników przejmujących piłkę. Najczęściej zdawało się słyszeć nazwisko zawodnika z nr. 10 z drużyny Samorządowców – Wiesława Różyńskiego. Mimo wielu podbramkowych sytuacji oraz ataków ze strony Samorządowców mecz zakończył się wynikiem bezbramkowym.

Dużą niespodzianką zakończyły się rozgrywki ćwierćfinałowe. Odpadli z nich ubiegłoroczní zwycięzcy Turnieju – drużyna z Dereźni. Zostali wyeliminowani w rzutach karnych przez drużynę z Bidaczowa. Do półfinałów poza Bidaczowem zakwalifikowała się Dąbrowica, Korczów oraz Sól. Zwycięzcą XI Turnieju Piłki Nożnej Drużyn Niezrzeszonych „o Puchar Wójta Gminy Biłgoraj” została drużyna z Bidaczowa, która w meczu finałowym pokonała Sól 1 : 0. Zdobywcą III miejsca okazał się Korczów. Dąbrowica pozostała tuż za podium. Królem strzelców został zawodnik Soli – Łukasz Olszówka. Najlepszym zawodnikiem Turnieju okazał się Dawid Muzyka również z Soli, a najlepszym bramkarzem zawodnik

Bidaczowa Mateusz Książ. Najlepszą grupą kibiców została grupa z Dąbrowicy. Porządku na murawie pilnowali zawodowi sędziowie z Zamojskiego Okręgu Związku Piłki Nożnej: Andrzej Swacha – sędzia główny, Andrzej Kucharski, Piotr Burak, Marek Borowiński oraz Patryk Nadworski.

Poza emocjami związanymi z rozgrywkami organizatorzy zagwarantowali wiele atrakcji. Można było pomalować sobie twarze, kupić los na loterii fantowej, wziąć udział w warsztatach disco i salsy oraz podziwiać pokazy taneczne i karate. Na zakończenie dla wszystkich zagrał zespół VEEGAS.

Organizatorami XI Turnieju Piłki Nożnej Drużyn Niezrzeszonych „o Puchar Wójta Gminy Biłgoraj” był Wójt Gminy Biłgoraj, Uczniowski Klub Sportowy w Gromadzie, Ochotnicza Straż Pożarna w Gromadzie oraz Mieszkańcy Gromady i Majdanu Gromadzkiego.

Ewelina Lemieszek

Główny napastnik drużyny samorządowców - Wiesław Różyński – Wójt Gminy Biłgoraj

Z lasów biłgorajskich na mazurskie jeziora

W dniach 30.07 – 04.08 2012 r. grupa 16 wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego „Jagódka” w Bukowej przeżyła swoje pierwsze spotkanie z mazurskim cudem natury.

Po trudach nocnej, długiej podróży uczestnicy wyjazdu dojechali do malowniczej miejscowości Mikołajki, w której mieli możliwość skorzystania z systemu basenów w słynnym hotelu, znanym im dotychczas jedynie z teleturniejów telewizyjnych. Ożywieni i orzeźwieni pojechali do pensjonatu w Rynie, gdzie podzieleni na grupki 3 – 4 osobowe zakwaterowali się w swoich pokojach. Popołudnie upłynęło na zwiedzaniu miasteczka Ryn – słynącego z zamku krzyżackiego i pięknej plaży, która spodobała się naszym dzie-

ciakom, do tego stopnia, że trudno było zachęcić je do powrotu na kolację. Wieczór upłynął na długich rozmowach do poduchy oraz zabawach w kalambury.

Drugiego dnia odbyła się wycieczka do pobliskiego, największego miasteczka mazurskiego – Giżycka. Tam nasi wakacjusze zwiedzili Twierdzę Boyen, poznali zasady funkcjonowania mostu obrotowego, poznali port a w powrotnej drodze zwiedzili Wioskę Indiańską w Spytkowie, gdzie strzelali z łuków i bawili się w Indian. Popołudnie to był oczywiście czas na lody, kąpiel i plażowanie nad jeziorem ryńskim.

Trzeciego dnia pobytu uczestnicy obozu pojechali do polskiej stolicy country – Mrągowa, miasta które zasłynęło z organizowanego tam Pikniku Country. Kwintesencją pobytu w Mrągowie była wizyta w Miasteczku Mrongoville – zbudowanym w stylu westernowskim. Tam kowboje i Indianki przenieśli nas w świat Kulawego Johna, szeryfa, strzelania z bata i cmentarzyska Indian. Była to pełna atrakcji, pobudzająca myślenie i rozwijająca fantazję przygoda. Spacer po mrągowskim moło, kąpiel w pobliżu amfiteatru Mazurskich Nocy Kabaretowych oraz zabawa na nowoczesnym placu zabaw do późnych godzin nocnych zakończyła pobyt na Mazurach – siódmym cudzie świata.

Wyjazd miał na celu przede wszystkim wypoczynek i rekreację, oderwanie od środowiska w którym na co dzień dzieciaki i młodzież funkcjonują oraz kształcenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w nowych sytuacjach.

Marta Kimak

Recykling w bibliotece

EKO-logiczna biblioteka publiczna w Dąbrowicy zorganizowała najmłodszym warsztaty plastyczne, mające na celu uświadomienie o zagrożeniach wynikających z konsumpcyjnego stylu życia, a jednocześnie z rosnących wysypisk śmieci.

Recykling to inaczej drugie życie, jakie musimy wytwarzać dla zużytych przedmiotów i opakowań. Podczas warsztatów ekologicznych trwających od 7 do 10 sierpnia można było nauczyć się jak można żyć proekologicznie. Na zajęciach plastycznych z recyklingu wykonany został eko – smok, kosz na śmieci z butelki plastikowej, ramka na zdjęcia ze słoika, biżuteria z gazety oraz ozdobne pudełka i pojemniki z wikliny papierowej. Dzieci bardzo emocjonalnie włączały się do pracy a wykonane przedmioty zabrały do swoich domów.

Warsztaty odbyły się w ramach projektu „EKO-logiczna biblioteka” dofinansowanego ze środków Programu „Działaj Lokalnie VII” Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej.

Lucyna Bielak

Biwak drużyny KMS z Nadrzecza nad zalewem w Biszczu

Zmęczeni ale szczęśliwi druhowie i opiekunowie Klubu Młodego Strażaka z Nadrzecza powrócili cali i zdrowi z kilkudniowego biwaku nad zalewem w Biszczu.

Założony program biwaku po pewnych modyfikacjach został zrealizowany. Nie trudno się domyśleć, że główną atrakcją wyjazdu był zalew i jak najczęstszy kontakt z wodą, która okazała się bardzo przyjazna: ciepła, czysta i piękna. Jednak nie mniej ważny był kontakt z ludźmi. Najpierw zaprzyjaźnieni i niezwykle uprzejmi ratownicy wodni Ola i Kacper zapoznali drużynę z warunkami bezpieczeństwa nad wodą oraz sposobami niesienia pomocy tonącym. Później przybyli do nas drhowie nurkowie z OSP RWE Biłgoraj ze swoim sprzętem pływającym, który pomykał z lekkością po toni zalewu, przewożąc chętnych i odważnych członków KMS. Działo się to ku zadowoleniu pana Henia Zania zarządcy zalewu, który utrzymywał, że takie manewry dotleniają

rewelacyjnie akwen.

Punktem kulminacyjnym biwaku było spotkanie integracyjne, na które przybyli liczni goście i rodzice dzieci. Nasi główni goście pan Wójt Gminy Byszcz - Zbigniew Pyczko wraz z żoną zostali przyjęci w sposób oficjalny zgodny z ceremoniałem przewidzianym dla osobistości witanych z udziałem Kompani Reprezentacyjnej WP. Drużyna ustawiona w szyku rozwiniętym wykonała „na prawo patrz”, dowódca złożył meldunek a Pan Wójt po dokonaniu przeglądu powitał młodych strażaków znanym „czołem druhowie” na co odpowiedzieli gromkim „czołem panie wójcie”. Po zaprezentowaniu przez drużynę „Grantowej rodzinki” Wójt wraz z kmdantem gminnym OSP wręczyli wszystkim pamiątkowe gadzety. Następnie komendant KMS przywitał i przedstawił pozostałych przybyłych gości oraz kadrę.

Po uroczystościach oficjalnych wszyscy usiedli przy ognisku delektując się gulaszem

przyrządzonym przez panie opiekunki w wielkim, wiszącym na ognisku węgierskim garze. Później były kiełbaski na kiju i okazja do prowadzenia ożywych rozmów z gośćmi a także do wspólnego śpiewania wielu piosenek.

I tak też zastał nas kolejny wieczór ze swoją cudowną ciszą. Odnosiło się wrażenie jakby w toni czerwonego od zachodzącego słońca zalewu, otoczonego ciemną poduchą lasu, tonął każdy dźwięk. Ta niebywała atmosfera była inspiracją do powstania sonetu o wymownym tytule „Biszczkańskie Mazury”

BISZCZKAŃSKIE MAZURY (sonet)

*Jeśli chcesz poznać z natury niusy,
Musisz się udać nad Zalew w Biszczu,
A tam już sporo znajdziesz pokusy,
Aby posłuchać co w trawie piszczy.*

*Nawet gdy nie chcesz nisko się skłonić,
Bo masz naturę melancholijną,
Wystarczy tylko nogi przegonić
Ścieżką przyrody edukacyjną!*

*Na niej podane są jak na tacy
Osobliwości, szczegółów moc!
Jednak doradzam jeszcze inaczej,*

*Zechciej po prostu spędzić tu noc;
Muzyką ciszy uszy uraczysz,
Która otula jak ciepły koc!*

*Była cudowna tu nocka taka,
Która wciąż ciszą w uszach nam dzwoni,
Czyżby dla Klubu Małego Strażaka
Pan Wójt sposobem ją jakimś skłonił?*

Biszczka, 2012 r. RyM.

Ostatni dzień był także pełen ruchu i ciekawych wydarzeń. Przedpołudniowa wizyta w OSP Byszczka I była nie lada gratką. Dzieci mogły obejrzeć z bliska i na dotyk Stara 244 GBA 2,5/16 i GLM-a. Na odchodne pozdrowiliśmy piosenką gospodarza i władze biszczkańskich OSP.

Po drodze wstąpiliśmy do Urzędu Gminy, w odpowiedzi nazaproszenie pana Wójta, który pomimo licznych obowiązków spotkał się z nami w swoim gabinecie udostępniając nawet jednemu z małych strażaków swój wójtowski fotel. Po krótkiej, acz ciekawej rozmowie, po cukierkach i wymianie drobnych upominków, przekazał nas w ręce pana Adama Wlazia – Sekretarza Gminy Biszczka, który pokazał nam urząd nawet od strychu, okraszając pokazy tak ciekawymi opowiadaniem, że dzieci nie chciały się z nim rozstawać.

A potem do wody, zajęcia z ratownikiem Kacprem, topienie butów komendanta wraz

właścicielem, obiad i zwiżanie obozu. A że poszło sprawnie i bez zbędnego „zachęcania” przez przełożonych, to jeszcze raz do wody, aż do kolacji.

Znowu, tylko po drodze i na chwilę, wpadliśmy do dzielnych strażaków PSP w Biłgoraju. Przetarli oczy na widok zgrai dzieciaków, bo byli już po kilku akcjach. Najpierw dostaliśmy pozwolenie tylko na oględziny jak nocą wygląda budynek PSP. Potem tylko na obejrzenie wieszaków ze sprzętem, za chwilę na obejrzenie jednego samochodu, potem drugiego, trzeciego i następnego, aż do końca drugiego garażu. Dzieciaki wchodziły gdzie chciały, nawet na dach najnowszego

„Merola”, by po chwili nurzać się w wytworzonej stercie piany na skwerze komendy. Potem, to już jak u starych znajomych, kąpiel w czystej wodzie, kolacyjka i koncert piosenek, na którym bisom nie było końca. Jakby nie rodzice, którzy zaniepokojeni dzwonili z Nadrzeczka, prawdopodobnie wrócilibyśmy po śniadaniu. I jak tu zostawać w domu gdy wokół ciekawy świat i tak wspaniali ludzie?

RyM

200 lat dla Pani Agnieszki Strzałki!

1 sierpnia miał miejsce niezwykle jubileusz – Pani Agnieszka Strzałka, mieszkanka Kolonii Sól obchodziła 100 urodziny.

Na tak wspaniałą uroczystość zjechała się cała rodzina. Wśród gości był również Wójt Gminy Biłgoraj – Wiesław Różyński, sołtys Kolonii Sól – Wiesław Niemiec oraz przedstawici

ciele ZUS. Były kwiaty, słodkości, tort urodzinowy, szampan oraz życzenia jeszcze wielu lat życia w zdrowiu i pogodzie ducha. O zacnej jubilatce nie zapomniał również Premier RP Donald Tusk, który z okazji 100 urodzin Pani Agnieszki przysłał list gratulacyjny.

Pani Agnieszka nie kryła radości i wzruszenia. Opowiadała o swoim nietłwym dzieciństwie i młodości naznaczonej wydarzeniami I i II wojny światowej. Wspominała okres, kiedy chodziła do szkoły oraz opowiadała o swoich dzieciach, wnukach i prawnukach. Podkreślała przy tym, że bardzo ważne dla niej jest życie w gronie kochającej rodziny i to właśnie dodaje jej sił i jest sekretem na długowieczność. Zdaniem Pani Agnieszki ludziom teraz się lepiej żyje ze względu na udogodnienia w postaci sprzętów gospodarstwa domowego, samochodów czy telefonów. Jednak, mimo tych wszystkich nowinek technicznych ludzie mają coraz

mniej czasu dla rodziny i bliskich.

Pani Agnieszka jest osobą pełną pogody ducha, wigoru i radości życia, której pozazdrościłby jej nie jeden młody człowiek. Z jej życiowej mądrości oraz doświadczenia czerpią kolejne pokolenia rodziny Strzałków. Nawet dla najmłodszych prawnuków jest ukochaną babcią, która zawsze ma dla nich czas.

Dołączając się do wszystkich ciepłych słów kierowanych pod adresem Pani Agnieszki redakcja „Kultury” również pragnie złożyć najserdeczniejsze życzenia kolejnych 100 lat życia w zdrowiu i szczęściu.

el

Wyjazd Klubu Młodzieżowego do Warszawy

Klub Młodzieżowy Placówki Wsparcia Dziennego SOS Wioski Dziecięce z Woli Dereźniańskiej uczestniczył w dniach 6 – 9 sierpnia 2012 r. w wycieczce do Warszawy. W wyjeździe brało udział 16 osób, a jego celem była integracja wewnątrzgrupowa, pogłębianie odpowiedzialności w ramach osobistego funkcjonowania, oswojenie z dużym miastem i poznanie jego uroków.

Każdemu z uczestników wycieczki na zasadzie losowej przyporządkowano odpowiednią funkcję np. fotografa, osoby odpowiadającej za

apteczkę, edukatorów informacji o Warszawie i jej głównych zabytkach czy miejscach wartych odwiedzenia. Dzięki temu, iż młodzież samodzielnie przygotowywała informacje dotyczące pewnych obiektów, posiadała wartościowe informacje na temat stolicy. Pierwszego dnia, tuż po przyjeździe do Warszawy młodzież udała się na seans filmu animowanego pt. „Madagaskar 3” w wersji 3D w Centrum Handlowym „Złote Tarasy”. Następnego dnia odbyło się zwiedzanie Pałacu Kultury i Nauki, włącznie z eksponowaną tam wystawą prac pt. „Geniusz Leonarda da Vinci” oraz podziwianiem miasta z tarasu widokowego. Następnym punktem dnia był pobyt we wspomnianym Centrum Handlowym, gdzie młodzież spędziła czas według własnego pomysłu.

Bardzo ciekawym miejscem zwiedzania okazało się Centrum Na-

uki Kopernik, w którym uczestnicy wycieczki mieli możliwość poznać związek nauki z kulturą i codziennością. Wieczorem tego samego dnia miał miejsce spacer po Starym Mieście. W kolejnym dniu wycieczki odbyła się wizyta w Muzeum Powstania Warszawskiego oraz seans filmu pt. „Ruiny” w wersji 3D. Następnym punktem był spacer po Parku Łazienkowskim oraz wizyta w Sejmie i Senacie Rzeczypospolitej Polskiej. Wieczorem, z uwagi na cieszącą się dużym zainteresowaniem, miał miejsce ponowny spacer po Starym Mieście. Jako podsumowanie wyjazdu wychowankowie przedstawili scenki prezentujące wydarzenia, które szczególnie utkwiły w ich pamięci.

Anna Frąć

Gminne święto plonów

26 sierpnia w Bukowej miały miejsce Dożynki Gminno – Parafialne – uroczystość mająca na celu radosne świętowanie zakończonych zniw oraz dziękczynienie za zebrane plony.

Tegoroczne tradycyjne święto plonów rozpoczęło się mszą św. w kościele parafialnym pw. Św. Andrzeja Boboli w Bukowej. Mszę prowadzili ks. Prałat Józef Flis, ks. kanonik Józef Bednarski – kapelan rolników, ks. kanonik Krzysztof Gajewski – kapelan strażaków oraz proboszcz parafii w Bukowej – ks. Stanisław Ciupak. Korowód dożynkowy, w którym zaprezentowało się

14 delegacji wieńcowych z Bukowej, Soli, Dereźni, Dąbrowicy, Gromady, Hedwizyna i Dyl, Korczowa i Okrąglego, Korytkowa Dużego, Smólska, Rudy Solskiej, Ciosmów, Bidaczowa, Andrzejówki oraz Nadrzecza poprowadziła gminna kapela ludowa „Krażalka”. Starostami Dożynek byli Tadeusz Tutka oraz Teresa Małysza. Przynieśli oni w darze dziękczynienia chleb dożynkowy upieczony

z tegorocznych plonów oraz wedle starodawnych zwyczajów sypali ziarnem na szczęście.

Tradycyjnie już podczas uroczystości dożynkowych został rozstrzygnięty konkurs na najpiękniejszy wieniec. I miejsce w konkursie i nagrodę w wysokości 500 zł. wygrała delegacja z Soli. II miejsce i nagrodę w wysokości 400 zł zdobyła delegacja z Bukowej. Trzecią nagrodę w wyso-

kości 300 zł. otrzymała Dąbrowica.

Podczas Dożynek można było obejrzeć występy gminnych zespołów śpiewaczych, dziecięcej grupy wokalne z Bukowej, wysłuchać koncertu grupy „Bonum Voces”, zespołu „Troty” oraz bawić się podczas zabawnych skeczy w wykonaniu kabaretu „Szara Eminencja”. Starsi uczestnicy dożynek mogli zwiedzać stoiska Państwowej Inspekcji Pracy i Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dzieci natomiast bawiły się razem

z animatorami oraz brały udział w licznych konkursach. Podczas Dożynek nie zabrakło również stoisk ze swojskimi potrawami oraz rękodziełem. Imprezę zakończyła zabawa plenerowa z zespołem „Strych”.

W gronie przybyłych na uroczystości gości byli między innymi Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego – Marce-
li Niezgoda, posłowie na Sejm RP Piotr Szeliga i Sławomir Zawiaślak, Krzysztof Sudoł – Zastępca Okrę-

gowego Inspektora Pracy w Lublinie oraz Dariusz Suszyński – Dyrektor Europejskiego Centrum Integracji i Współpracy Samorządowej „Dom Europy”. Organizatorami imprezy byli: Wójt Gminy Biłgoraj, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowej, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Bukowej, Rada Sołecka Bukowej.

el

fol. E.Lem

Na Dożynkach w Częstochowie

2 września pojechałam na Ogólnopolskie Dożynki do Częstochowy. Razem z moją parafią reprezentowałam Diecezję Zamojsko – Lubaczowską na uroczystościach na Jasnej Górze. Nasz proboszcz ks. kan. Józef Bednarski jest diecezjalnym duszpasterzem rolników i pszczelarzy, toteż bardzo dbał o to, abyśmy tak licznie i pięknie wzięli udział w tej pielgrzymce. Postanowiłam pojechać na nią aby dobrze rozpocząć nowy rok szkolny. Jak się okazało dała mi jeszcze wiele innych, cennych rzeczy.

Miałam możliwość osobistego spotkania z arcybiskupem częstochowskim ks. Wacławem Depo, by-

łym ordynariuszem naszej diecezji. Niejednokrotnie odwiedzał naszą parafię, a wygłaszane przez niego słowo zawsze miało dla mnie ogromne znaczenie, dlatego czuję się z nim wyjątkowo związana. Niesamowicie jest go zobaczyć tam, na Jasnej Górze albo w telewizji podczas transmisji, mając świadomość, że kiedyś stał w naszym kościele, dawał nam komunię, błogosławił nas.

Homilię wygłosił arcybiskup Józef Michalik, którego kazania również niejednokrotnie miałam możliwość wysłuchać w radiu czy telewizji. Tym razem nawiązywał do polskiej wsi i jej wyglądu w dzisiejszych czasach. Nie

mogę również zapomnieć o tym, że przemawiał Prezydent RP Bronisław Komorowski.

Z całej Polski przybyły do Częstochowy delegacje wieńcowe i z dumą muszę powiedzieć, że nasz wieniec również można było dostrzec na murach Jasnej Góry.

Pielgrzymkę wspominam bardzo dobrze, mam nadzieję, że to nie jest ostatni raz kiedy uczestniczyłam w tego typu przedsięwzięciu.

Anna Maciocha
Dąbrowica
16 lat

Jubileusz 85 - lecia OSP w Korytkowie Dużym

fot. I. Dubiel

Obchody jubileuszu 85 – lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Korytkowie Dużym i przekazania sztandaru jednostce zostały wyznaczone na 2 września 2012 r. Po ukończeniu prac związanych z przygotowaniem placu za remizą i budową sceny oraz dzięki pomocy Wójta Gminy Biłgoraj, Pani Sekretarz Teresy Różańskiej

i Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju Pani Celiny Skromak, pełną parą ruszyły przygotowania do uroczystości jaka jeszcze nie miała miejsca w naszej miejscowości.

Tradycyjnie strażaków OSP z Gminy Biłgoraj i Gminy Frampol na uroczystą mszę świętą do kościoła p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Koryt-

kowie Dużym krokiem defiladowym poprowadził st. kpt. Paweł Rawski z Państwowej Straży Pożarnej w Biłgoraju. Homilię wygłosił ks. Adam Firoosz – Kanclerz Kurii Biskupiej Diecezji Zamojsko – Lubaczowskiej, który również dokonał poświęcenia sztandaru. Po mszy św. pododdziały OSP przemaszerowały na świeżo oddany do użytkowania plac za remizą, gdzie odbyła się dalsza część ceremonii przekazania sztandaru oraz świętowania jubileuszu 85 – lecia naszej straży. Po wciągnięciu flagi państwowej na maszt został odczytany akt nadania sztandaru dla OSP w Korytkowie Dużym. Następnie fundatorzy sztandaru dokonali wbicia gwoździ w drzewiec. Sztandar naszej jednostce przekazał dh Kazimierz Stocki - Wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego OSP w Lublinie.

Podczas ceremonii przekazania sztandaru Stanisław Dycha Prezes ZOW ZOŚPRP w Szczecinie odznaczył sztandar złotym medalem za zasługi dla pożarnictwa. Równocześnie duża grupa strażaków została wyróżniona odznaką Wzorowego Strażaka i medalami za zasługi. Część oficjalna została zakończona przemówieniami osób zaproszonych oraz defiladą przybyłych pododdziałów.

Dalsza część strażackiego święta

w naszej miejscowości to część artystyczna. Śpiewał chór z Korytkowa Dużego, w którym swój głos ćwiczy kilku naszych strażaków, wystąpiły zespoły ludowe z Bukowej i Nadrzecza, swoje przedstawienia przygotowały także grupy młodzieży z miejscowej szkoły. Dużym zainteresowaniem cieszył się występ Pani iluzjonistki, która przez długi czas czarowała dzieci a szczególnie mężczyzn. W godzinach wieczornych z koncertem wystąpił również zespół „VOLVEREMOS”. Przez cały czas trwania imprezy można było spróbować swojego szczęścia w loterii fantowej, w której główną

nagrodą był rower. Czas świętowania był także okazją do podsumowania dwóch projektów, którymi zajmowali się Pani Zofia Karczmarczyk oraz Pan Paweł Grabias. Dzięki projektowi, który napisała Pani Zofia, można było wybudować scenę, na której odbywały się występy. Natomiast projekt, którym opiekował się Pan Paweł, dotyczył zawodów sportowych dla drużyn piłki nożnej z miejscowości w Gminie Biłgoraj. Turniej piłki nożnej na boisku „ORLIK” wygrała drużyna z Korytkowa Dużego a najlepszym piłkarzem turnieju został Wojciech Kielbasa również z Korytkowa Dużego – gratulujemy!!!

Wójt Gminy Biłgoraj dh Wiesław Różyński z okazji święta OSP w Korytkowie Dużym przekazał miejscowym strażakom do dyspozycji dwa aparaty oddechowe oraz agregat prądotwórczy, który będzie wykorzystywany w akcjach ratowniczo – gaśniczych. Przybyli goście bawili się do białego rana na placu przed sceną w rytmie muzyki serwowanej przez Didżeja oraz zespół TEX. Pod parasolami w ogródku „chmielowym” świętowały całe rodziny.

dh Krzysztof Malec

U nas słońce świeci jaśniej...

„U nas słońce świeci jaśniej ... szczególnie dla najmłodszych” – to hasło promujące uroczystość otwarcia 3 nowych inwestycji w Gminie Biłgoraj.

Wstęgę podczas otwarcia boiska przycinał Marszałek Województwa Lubelskiego – Krzysztof Hetman

5 września 2012 r. miały miejsce uroczystości otwarcia i podsumowania prac projektowych związanych z 3 inwestycjami. Społeczność Hedwiżyna i okolicznych wiosek świętowała otwarcie nowego boiska wielofunkcyjnego wybudowanego przy Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Hedwiżynie, którego realizacja zo-

stała dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w kwocie 225 385 zł oraz ze Środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Lubelskiego w kwocie 100 000 zł. Uczniowie i przedszkolaki z Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gromadzie oraz ich rodzice i dziadkowie przyszli tłumnie na otwarcie i poświęcenie nowego placu zabaw, który również został wybudowany dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnego w ramach Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w kwocie 60 740 zł. Natomiast społeczność całej Gminy Biłgoraj

świętowała zakończenie I etapu projektu polegającego na montażu ponad 1300 kolektorów słonecznych na dachach budynków prywatnych i 29 budynkach użyteczności publicznej. Koszt całkowity projektu to 11 034 422,10 zł z czego dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 wyniosło 9 374 073,78 zł. W chwili obecnej jest to największa tego typu zakończona inwestycja w Polsce. Od kilku lat wszyscy mówią o tym jak wielkim potencjałem dla województwa lubelskiego są odnawialne źródła energii, więc przypomnę, że wiatraka nie ma ani jednego, biogazownie na razie powstały dwie, nie ma żadnej farmy fotowoltaicznej, natomiast solary są tylko w jednym miejscu i to jeszcze w największej ilości na dachach gospodarstw domowych w całym naszym kraju – powiedział podczas uroczystości Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman. Przypomniał on również, że Gmina Biłgoraj nie po raz pierwszy pełni rolę pioniera w województwie i całym kraju. Była pierwszą gminą

Pierwszy strzał na bramkę w wykonaniu Wójta Gminy Biłgoraj

Na placu zabaw dzieci spędzają każdą wolną chwilę

W słoneczne dni kolektory słoneczne nagrzewają wodę nawet do temperatury 90°C

wiejską, która skorzystała ze środków programu Infrastruktura i Środowisko na kanalizację oraz pierwszą, która tę inwestycję w ramach programu zrealizowała i oddała do użytku.

Przystąpienie do projektu Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w Gminie Biłgoraj poprzez zastosowanie przyjaznej środowisku energii słonecznej było podyktowane przez szereg uwarunkowań. Jednym z tych uwarunkowań obok wypełnienia założeń polityki energetycznej gminy

jest globalne nasłonecznienie tych terenów. W trosce o środowisko naturalne oraz w poszukiwaniu alternatywnych i tańszych źródeł pozyskiwania energii niż źródła tradycyjne Gmina Biłgoraj postanowiła sięgnąć po energię słoneczną poprzez wykorzystanie kolektorów słonecznych – urządzeń do podgrzewania wody użytkowej. Warunki, które posiada województwo lubelskie, ale w szczególności nasza gmina to nasłonecznienie jedno z największych w Polsce, które waha się od 1025 do nawet 1200 kWh/m²rok – tłumaczy Wójt Gminy Biłgoraj – Wiesław Różyński.

Ta wielomilionowa inwestycja to jednak przede wszystkim zapewnienie lepszego standardu życiowego mieszkańcom Gminy Biłgoraj oraz związane z tym oszczędności. Muszę przyznać, że jest to bardzo duże przedsięwzięcie dla naszego środowiska i lokalnej społeczności, coś pożytecznego. Nie ogrzewa się dodatkowo

Symboliczne przecięcie wstęgi i podsumowanie I etapu projektu montażu kolektorów słonecznych

wody, nie płaci się dodatkowo, nie pali się w piecu aby woda była ciepła, a ciepła woda potrzebna jest w domu codziennie – przyznaje Halina Przytuła, mieszkanka Bidaczowa Nowego. Mąż pani Haliny Janusz Przytuła zapewnia, że woda nagrzana w słoneczne dni pozostaje ciepła nawet przez kilka kolejnych dób. Jest to duże udogodnienie dla wiejskich gospodarstw domowych.

Ewelina Lemieszek

W Spale – z wizytą u Prezydenta

Stoiska promocyjne, pokazy ginących zawodów oraz występy zespołu śpiewaczo – obrzędowego „Jarzębina” z Bukowej i Kapeli Ludowej „Krażałka” – tak zaprezentowała się Gmina Biłgoraj podczas Dożynek Prezydenckich, które miały miejsce 15 i 16 września w Spale.

Tradycja obchodów Dożynek Prezydenckich sięga 1929 r. a ich inicjatorem był ówczesny Prezydent Polski – Ignacy Mościcki. W tym roku do reprezentacji województwa lubelskiego podczas dożynek zaproszono między innymi Gminę Biłgoraj. Zaprezentowaliśmy się więc z całym bogactwem kultury ludowej Ziemi Biłgorajskiej. Pan Antoni Frączek wykonał pokazy wyrobu łyżek z drewna, Pan Tadeusz Małysha poprowadził warsztaty strugania łąbów sosnowych, natomiast Panowie Czesław Maciocha

oraz Józef Kowal zaprezentowali jak z przygotowanych łąbów robi się sita. Dużą popularnością cieszyło się stoisko z potrawami kuchni tradycyjnej regionu biłgorajskiego oraz materiałami promującymi naszą gminę. Zarówno na scenie w centrum Spały, jak i w lubelskim pawilonie barwnie prezentował się zespół śpiewaczo – obrzędowy „Jarzębina” z Bukowej oraz Kapela Ludowa „Krażałka”. Zabawne przyspiewki oraz skoczne utwory zachęcały wszystkich do wspólnej zabawy. Największe wrażenie zrobiły nasze stroje oraz stoisko – komentuje Maria Jargieło – kierownik zespołu śpiewaczo – obrzędowego „Jarzębina” z Bukowej. Nasze stoisko było udekorowane w sposób tradycyjny – były starodawne dzieje, przedmioty, które wykorzystujemy w naszych widowiskach, chustki. I jadło było swojskie, nasze pierogi, serek swojski, żurawina przecierana,

chleb pieczony. Chociaż próbowaliśmy chleba, po wszystkich innych stoiskach, to nasz chleb był najlepszy.

Nie tylko swojski chleb i biłgorajskie specjały kuchni tradycyjnej przyciągały rzesze zwiedzających do lubelskiego stoiska. Ogromne zainteresowanie

wzbudziili również biłgorajscy twórcy ludowi. Bez wytchnienia strugali łyżki, darli łuby i oprawiali sita snując przy tym opowieści związane z wykonywanymi rzemiosłami, ponieważ nie słabł tłum osób chętnych obejrzeć pokazy – relacjonuje Celina Skromak – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju. To, co jest dla nas powszechne, znane, ale i charakteryzujące nasze środowisko, dla ludzi z innych rejonów kraju jest nowością, czymś niezwykłym, ciekawym i wartym uwagi. Dlatego tak dużym uznaniem cieszyli się występy naszych zespołów na scenie w Spale oraz w pawilonie lubelskim, podczas których zaprezentowany został nasz unikalny folklor muzyczny. Stroje,

biłgorajsko – tarnogrodzkie oraz sitarskie, cieszyły się dużym zainteresowaniem a nasze potrawy przygotowane przez gospodynie z Bukowej tak smakowały, że do stoiska kulinarnego ustawiała się kolejka osób chcących spróbować pieroga, chleba ze smalcem czy bułki z żurawiną.

Wśród zwiedzających biłgorajskie stoiska nie zabrakło radnych sejmiku województwa lubelskiego, Jadwigi Tata-ra – Zastępcy Dyrektora Departamentu ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz znanych i lubianych, a wśród nich między innymi Piotra Gruszki – członka reprezentacji Polski w piłce siatkowej mężczyzn.

Poza stoiskami Gminy Biłgoraj

w pawilonie województwa lubelskiego można było obejrzeć wystawę płodów rolnych przygotowaną przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Wieniec dożynkowy przygotował Klub Aktywnych Kobiet ze Stężycy, za który w konkursie na najpiękniejszy wieniec Dożynek Prezydenckich otrzymały II miejsce i nagrodę w wysokości 8 tys. zł. W artystycznej oprawie wienca uczestniczył zespół „Pelagia” z Mięjsko – Gminnego Centrum Kultury w Rykach.

Ewelina Lemieszek

fot. E.Lem

IV Memoriał Śp. Ks. Zbigniewa Antosza

16 września w Dąbrowicy odbył się IV Memoriał upamiętniający osobę tragicznie zmarłego ponad pięć lat temu w Alpach Szwajcarskich ks. Zbigniewa Antosza. Głównym organizatorem uroczystości była Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowicy oraz ks. kanonik Józef Bednarski – proboszcz parafii pw. Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Dąbrowicy.

Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kościele parafialnym, sprawowaną przez dyrektora Caritas ks. Wiesława Banasia. Przytoczył on słowa 2 Listu Św. Pawła do Tymoteusza: „w dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem, wiary ustrzegłem”, które odniósł do postawy życiowej ks. Zbyszka Antosza. Opowiadał on o ks. Zbyszku, jego pasji do sportu, wspinaczki górskiej oraz działalności jako strażaka ochotnika. Życiowe motto ks. Zbyszka: „100 % dla Chrystusa” oraz „ze szczytu jest bliżej do nieba” stały się hasłami przewodnimi imprezy.

Po mszy miał miejsce rajd rowerowy do Rezerwatu „Obary”, w którym

udział wzięło ponad 50 rowerzystów i pełen autokar osób. Uczestnicy rajdu podziwiali przyrodę a przewodnik grupy – Marian Kurzyna opowiadał o walorach flory i fauny rezerwatu i okolic. Po powrocie do Dąbrowicy na strudzonych rajdowiczów czekał poczęstunek przygotowany przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotniczą Straż Pożarną. Po posiłku wszyscy udali się na boisko wiejskie gdzie czekała na nich moc atrakcji. Uroczystego otwarcia rozgrywek sportowych dokonał Wiceprzewodniczący Rady Powiatu – Marian Kurzyna wraz z Józefem Czarnym – etatowym członkiem Zarządu Powiatu oraz proboszczem parafii w Dąbrowicy ks. kan. Józef Bednarskim. Uczniowie z Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Dąbrowicy rozegrali mecz piłki nożnej z uczniami z Miączyzna, dziewczęta zagrały w piłkę siatkową, a dla dzieci przygotowano zabawy. Strażacy z jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z Dąbrowicy wraz ze

strażakami z Państwowej Straży Pożarnej zorganizowali pokaz ratownictwa. Główną atrakcją spotkania był mecz piłki nożnej, w którym zmierzyli się księża z Diecezji Zamojsko – Lubaczowskiej z drużyną „Old Boys” z Dąbrowicy. W ekipie gospodarzy wyróżnić należy radnych Rady Gminy Biłgoraj: Zbigniewa Kielbasę i Grzegorza Małyszę. Natomiast Krzysztof Surma zapewnił obsługę sędziowską spotkania. Mecz zakończył się wynikiem 7:1 dla drużyny duchownych. Na zakończenie imprezy zostały wręczone nagrody.

Wśród gości przybyłych na uroczystości obecna była mama śp. ks. Zbigniewa Antosza i jego dwie siostry. Obecny był również Poseł na sejm RP Piotr Szeliga wraz z małżonką. Cała impreza odbyła się dzięki wsparciu finansowemu z budżetu Gminy Biłgoraj, Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju oraz lokalnych przedsiębiorców.

Grzegorz Małysz

Parafię w Korytkowie Dużym zdominował I Parafialny Turniej Piłki Siatkowej

Niedzielne popołudnie 23. 09. 2012 r. na boisku wielofunkcyjnym „Orlik 2012” w Korytkowie Dużym upływało w atmosferze rywalizacji, przy zachowaniu wszystkich zasad fair play. Dyscypliną sportową, która przyniosła tyle radości i emocji była piłka siatkowa.

Był to pierwszy taki Turniej w naszej społeczności, który miał na celu integrację parafian. Ku miłemu zaskoczeniu organizatorów impreza zgromadziła wielu wiernych kibiców siatkówki. Do turnieju zgłosiło się pięć drużyn: Nadrzecze, Karolówka 1, Karolówka 2, Korytków Duży i Korytków Duży Straż.

Otwarcia Turnieju dokonał ks. kan. Krzysztof Gajewski proboszcz parafii p.w. Matki Bożej Bolesnej w Korytkowie Dużym. Po wspólnej modlitwie rozpoczęto rywalizację sportową w dwóch grupach: I grupa – Korytków Duży, Karolówka 2, II grupa – Nadrzecze, Korytków Duży Straż, Karolówka 1. Do półfinału do-

tarły cztery drużyny: Korytków Duży, Korytków Duży Straż, Karolówka 1 oraz Karolówka 2. Niestety drużynie z Nadrzecza nie udało się awansować do dalszych rozgrywek. W półfinale zmierzyły się ze sobą Karolówka 1 z Karolówką 2 i Korytków Duży z Korytkowem Dużym Straż. Po zaciętych derbach obu wiosek do finału weszły drużyny z Karolówki 1 i Korytkowa Dużego Straż. Przegrane drużyny walczyły o trzecie miejsce. W finale po zaciętym pojedynku swoją wyższość nad rywalem pokazał zespół z Karolówki 1 wygrywając w setach

z Korytkowem Dużym Straż 2:1. Klasyfikacja końcowa przedstawiła się następująco: I miejsce KAROLÓWKA 1, II miejsce KORYTKÓW DUŻY STRAŻ, III miejsce KORYTKÓW DUŻY, IV miejsce KAROLÓWKA 2, V miejsce NADRZECZE.

Zwycięskie zespoły otrzymały puchary ufundowane przez ks. kan. Krzysztofa Gajewskiego proboszcza parafii w Korytkowie Dużym. Całej imprezie towarzyszyła atmosfera zdrowej rywalizacji sportowej, co było widać na boisku i słysząc z ust kibiców, którzy bardzo gorąco dopingo-

wali swoje drużyny. Organizatorami I Parafialnego Turnieju Piłki Siatkowej byli ks. kan. Krzysztof Gajewski oraz młodzież z Korytkowa Dużego. Składają oni serdeczne podziękowania wszystkim, którzy włączyli się w przygotowanie Turnieju. Mają również nadzieję, że impreza wpisze się na stałe do kalendarza cyklicznych wydarzeń sportowo – kulturalnych a za rok zgłosi się więcej drużyn chętnych wziąć udział w rozgrywkach.

Jerzy Odrzywolski

Gminna koalicja na rzecz bibliotek

26 września w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Biłgoraj, Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju z/s w Soli zorganizowała drugie spotkanie na którym zawiązało się partnerstwo lokalne na rzecz Programu Rozwoju Bibliotek Publicznych Gminy Biłgoraj.

Kolejny raz spotkało się grono osób, które poświęciły chwilę czasu dla przemyślenia spraw kultury i społeczeństwa lokalnego. W obecnych czasach wzrasta aktywność bibliotek publicznych, wykraczająca poza wypożyczanie książek. We współczesnej bibliotece można realizować swoje pasje, pogłębiać zainteresowania, podejmować inicjatywy wspólnie z innymi. Biblioteki organizują wystawy, spotkania autorskie, spotkania z twórcami ludowymi oraz różnego rodzaju kursy i szkolenia, jak na przykład kurs obsługi komputera, poruszania się po Internecie, nauki języków obcych. Prowadzą one również kółka zainteresowań, Dyskusyjne Kluby Książki, warsztaty wykonywania ozdób i kartek świątecznych. Bi-

blioteka jako miejsce bardzo ważne w danej społeczności odgrywa istotną rolę w inicjowaniu i współtworzeniu partnerskiej współpracy. Biblioteka to przecież nie tylko zbiór książek, to także konkretne miejsce, które służy kontaktom z ludźmi i bywa przestrzenią dla wydarzeń społecznych oraz kulturalnych. Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju z/s w Soli w ubiegłym roku przystąpiła do Programu Rozwoju Bibliotek otrzymując wysokiej klasy sprzęt multimedialny oraz możliwość uczestnictwa w szeregu bezpłatnych szkoleń. Aby wywiązać się z umowy musimy zawiązać partnerstwo lokalne, które ma charakter otwarty i rozwojowy i przyczyni się do wykonywania zamierzonych działań wynikających z opracowanej misji i wizji bibliotek w opracowanym Planie Rozwoju Bibliotek – podkreśliła Zofia Nizio – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju z/s w Soli.

Na pierwszym spotkaniu został przyjęty Plan Rozwoju Bibliotek

Publicznych Gminy Biłgoraj, który oparty został na dwóch filarach współpracy: z dziećmi i młodzieżą oraz na kultywowaniu i podtrzymywaniu lokalnych tradycji regionu. Oba te działania będą realizowane przez zawiązane właśnie partnerstwo lokalne. Partnerzy zobowiązali się przyłączyć do wspólnych działań na rzecz rozwoju społeczeństwa lokalnego. Do partnerstwa z Gminną Biblioteką Publiczną w Biłgoraju z/s w Soli zadeklarowali się przystąpić: Urząd Gminy Biłgoraj, Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej, szkoły, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Biłgoraju, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biłgoraju oraz stowarzyszenia i zespoły ludowe działające na terenie Gminy Biłgoraj.

„Świadomi zagrożenia”

28 września odbyła się akcja zorganizowana przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Biłgoraju z/s w Soli oraz Filię Biblioteczną w Hedwiżynie przy współpracy Placówki Wsparcia Dziennego w Gromadzie i przeprowadzona w ramach kampanii „Świadomi zagrożenia”.

Uczestnikami akcji były dzieci i młodzież z terenu Gminy Biłgoraj. Podczas akcji uczestnicy zostali zapoznani z celami kampanii społeczno

– edukacyjnej ph. „Świadomi zagrożenia” prowadzonej przez Lasy Państwowe i współfinansowanej ze środków Instrumentu Finansowego Life+

oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Strażacy z Ochotniczych Straży Pożarnych z Soli i Gromady przeprowadzili prelekcje na temat ochrony przeciwpożarowej a następnie odbył się konkurs wiedzy na temat ochrony przeciwpożarowej, do którego przystąpiło 50 uczestników (dzieci i młodzież) z terenu Gminy Biłgoraj. Nagrodami w konkursie były gadżety z logo kampanii „Świadomi zagrożenia”: koszulki, czapki, torby, kalendarze, notatniki na biurko, plany lekcji.

Zofia Nizio

Podobne akcje związane z bezpieczeństwem i ochroną przeciwpożarową w ramach kampanii „Świadomi Zagrożenia” zostały przeprowadzone również 26 sierpnia w Bukowej podczas Dożynek Gminno – Parafialnych oraz 2 września w Korytkowie Dużym podczas Jubileuszu 85 – lecia OSP i miały one formę konkursów z nagrodami dla dzieci i dorosłych.

red.

Gmina w eterze

„Apetyt na radio” to cykliczne audycje Radia Lublin nadawane z różnych zakątków województwa lubelskiego. W sobotę 29 września taka właśnie audycja była nadawana z Gminy Biłgoraj.

Zanim jednak miało to miejsce ekipa Radia Lublin jeździła po terenie gminy i zbierała potrzebne materiały. Zawitała więc do Janusza Przytuły – sołtysa Bidaczowa Nowego, by sprawdzić jak działają w praktyce kolektory słoneczne. W Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Hedwiżynie młodzież szkolna wypowiadała się na temat nowego boiska wielofunkcyjnego. Radio Lublin zawitało również do Pana Marka Chu-

chro – właściciela gospodarstwa agroturystycznego w Dylach, by porozmawiać o turystyce. W Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gromadzie ekipa radia sprawdzała, czy nowy plac zabaw podoba się najmłodszym i kto korzysta z nowoczesnej sali gimnastycznej. Natomiast dzieci z oddziału przedszkolnego, jednego z ośmiu funkcjonujących na terenie gminy i finansowanych ze środków unijnych, specjalnie dla radiowych gości zaśpiewały jedną ze swoich ulubionych piosenek. Radio zawitało również do lokalnych przedsiębiorców, sprawdziło jak funkcjonują stowarzyszenia na terenie gminy i czym się zajmują. Dziennikarze zawitali także do świetlic środowiskowych i przeprowadzili nagrania z zespołem śpiewaczo – obrzędowym „Jarzębina” z Bukowej.

Audycja na żywo nadawana była

z wozu transmisyjnego przed restauracją „Na Rozdrożu” w Soli. Można było na miejscu zobaczyć jak wygląda sprzęt radiowy oraz jak powstają programy, które później słyszymy w różnych rozgłoszeniach. Ogłoszony był również konkurs, którego pytanie dotyczyło szlaków turystycznych na terenie gminy. Nagrodą w konkursie było słynne biłgorajskie sito wypełnione po brzegi materiałami promocyjnymi Gminy Biłgoraj, wydawnictwami kulturalnymi oraz turystycznymi. Podczas nagrywanych rozmów dziennikarzy radiowych interesowała najbardziej przedsiębiorczość, aktywność mieszkańców gminy, rozwój inwestycyjny tych terenów i sposoby wykorzystania środków unijnych, walory turystyczne gminy oraz piękno przyrody i kultury ludowej Ziemi Biłgorajskiej.

el

Nie piję, nie palę, nie biorę narkotyków

25 września Szkoła Podstawowa w Smółsku zorganizowała dzień aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Nie piję, nie palę, nie biorę narkotyków – wybieram zdrowie!”

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Smółsku uczestniczyli w licznych atrakcyjnych formach spędzenia wolnego czasu, które zorganizowane były w ramach zadania publicznego w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży.

Uczniowie klas V i VI wraz z opiekunami Edwardem Furlepą i Marią Skrok uczestniczyli w rajdzie rowerowym. Trasa rajdu prowadziła przez Smółsko Małe i Edwardów w kierunku Smolnika. Podczas licznych postojów uczestnicy rajdu mogli odpocząć, a także poznać walory przyrodnicze lasu, roślinności bagiennej oraz przyjrzeć się trwającym pracom przy budowie zbiorników retencyjnych. Wyprawie rowerowej sprzyjała piękna, jesienna pogoda.

Po powrocie na plac szkolny uczestników rajdu przywitani młodzi koledzy, którzy wraz z opiekunami spędzali czas przy ognisku tradycyjnie zorganizowa-

nym „na pożegnanie lata”. Wszyscy mogli upiec na ogniu kielbaskę i ziemniaki. Czas przy ognisku urozmaicały wspólne zabawy i konkursy. W konkursie piosenki nagrodzeni zostali: Iza Gura i Magda Maciocha (I miejsce), Natalka Kulik i Patrycja Oleszek (II miejsce) oraz Paweł Krawiec (III miejsce). W konkursie na najciekawsze hasło o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej zwyciężyli: Patrycja Oleszek (I miejsce), Iza Gura (II miejsce), Radek Żerebiec (III miejsce). Prace uczniów zostały wyeksponowane na wystawce szkolnej. Zwycięzcy zostali nagrodzeni dyplomami i nagrodami rzeczowymi.

Rys historyczny kwatery wojennej w Soli

Na kwaterze żołnierskiej w Soli pochowano żołnierzy polskich poległych 16 września 1939 r. w bitwie z hitlerowskim najeźdźcą w okolicach wsi Banachy, obecnie terytorialnie przynależnej do województwa podkarpackiego.

Dnia 16. 09. 1939 r. batalion wojsk polskich znalazł się w okolicach Biłgoraja i stoczył zacięty bój z nadciągającymi od strony wsi Krzeszów wojskami niemieckimi. Straty tak po jednej, jak i po drugiej stronie były znaczne.

Po walce Niemcy nakazali miejscowej ludności zakopać zwłoki poległych żołnierzy zarówno polskich jak i niemieckich w miejscu, gdzie odbywał się bój, przy czym oddzielnie zakopywano Polaków, a oddzielnie Niemców. Jednakże wiosną 1940 r. część tych poległych żołnierzy

(około 1/3) przewieziono na istniejący cmentarz parafialny we wsi Sól. W ten sposób powstały obecnie istniejące groby.

Przez długi czas tj. aż do 1973 r. żadne prace zmierzające do upamiętnienia tego miejsca nie były poczynione. Dopiero w latach 1973 – 74, z inicjatywy ZBOWiD – u poprawiono stan mogił. Na każdym grobie wykonano cementowe obramowanie, drewniane krzyże zastąpiono betonowymi, a na krzyżach umieszczono tabliczki z informacją, kto w danym miejscu spoczywa. Prace te wykonał Ob. Jan Stępień. Całość została odgrodzona od pozostałej części cmentarza i uporządkowana. Jedynym reliktem z pierwotnej postaci cmentarza był stary, duży, drewniany krzyż, obecnie zastąpiony metalowym.

Żadnych materiałów bibliograficznych, ani innych źródeł historycznych o poległych żołnierzach nie ma, a podane wyżej wiadomości pochodzą z relacji naocznych świadków tych wydarzeń.

Od początku lat dziewięćdziesiątych XX w. kwatera jest systematycz-

nie porządkowana.

W 2005 r. wykonano alejkę z kostki brukowej. W roku 2006 Urząd Gminy Biłgoraj wykonał tablicę, na której umieszczono nazwiska wszystkich pochowanych żołnierzy na cmentarzu w Soli. W roku 2007 wykonano i zamontowano nowe tablice informacyjnych na poszczególnych mogiłach.

30 kwietnia 2007 r. na kwaterze wojennej odbyły się uroczystości patriotyczno – religijne z udziałem Wojewody Lubelskiego i Biskupa Zamojsko – Lubaczowskiego.

Rokrocznie obramowania grobów oraz krzyże są malowane.

Stanisław Lewandowski

Wstęp sporządzono na podstawie „Księgi pamiątkowej cmentarza wojennego w Soli”

Organizacje ruchu oporu podczas II wojny światowej działające na terenie Gminy Biłgoraj

W dniu 1 września wybuchła II wojna światowa. W końcu września teren gminy został zajęty przez wojska niemieckie. Początkowo rządziła administracja wojskowa. Od 12 października 1939 roku władze niemieckie powołały Generalne Gubernatorstwo, na czele z gubernatorem Hansem Frankiem.

Od początku okupacji w całej Generalnej Guberni powstawały spontanicznie organizacje konspiracyjne, w tym również o charakterze zbrojnym. „Faktycznie nie było tu [na Lubelszczyźnie] ani jednej wsi, w której nie istniałaby komórka jakiejś konspiracyjnej organizacji lub tak zwanej samoobrony.” W wielu miejscowościach istniało po kilka organizacji.

Już jesienią 1939 roku powstała organizacja Komenda Obrońców Polski. Na przełomie października i listopada powstała Służba Zwycięstwa Polski. Ta organizacja bazowała na dawnych związkach Peowiaków i Legionistów, stając się główną organizacją o charakterze zbrojnym. W początkach 1940 roku została podporządkowana rządowi londyńskiemu, stając się Związkiem Walki Zbrojnej, który w 1942 roku przekształcił się w Armię Krajową.

Drugą organizacją podziemną w gminie były Bataliony Chłopskie. Jej dzieje sięgają roku 1940, kiedy konspiracyjne Stronnictwo Ludowe utworzyło Straż Chłopską (Chłostrą), która następnie przekształciła się w Bataliony Chłopskie. W połowie 1941 roku działało już 18 komend powiatowych tej organizacji.

Trzecią do co wielkości organizacją zbrojną była na tym terenie Narodowa Organizacja Wojskowa podległa Stronnictwu Narodowemu. Warto dodać, że tajne organizacje działały w oparciu o przedwojenne podziały terytorialne. Istniała też partyzantka komunistyczna, GL potem AL oraz partyzantka radziecka.

Okolice Biłgoraja były jakby stworzone do działań partyzanckich, ogromne obszary lasów i patriotyczna ludność stwarzała dobre warunki do działań antyniemieckich. Z drugiej strony III Rzesza upatrzyła sobie rejon Zamojszczyzny na tereny osadnicze dla Niemców.

W dniu 15 czerwca 1943 roku Niemcy przeprowadzili akcję Wehrwolf. Była to największa do tej pory pacyfikacja niemiecka na Zamojszczyźnie. Użyto do niej dwóch dywizji SS, jednej dywizji ukraińskiej oraz policji. W sumie około 9 000 żołnierzy. Otoczono obszary powiatów: biłgorajskiego, tomaszowskiego i zamojskiego. Polskie oddziały partyzanckie zostały zmuszone do zawieszenia akcji lub przejścia w inne tereny. Wyrzucano ludzi z domów i pędzono do obozów w Zamościu, Zwierzyńcu, Biłgoraju i Budzynie koło Kraśnika. Marsz ludności cywilnej w czerwcowym upale był bardzo ciężki. Wiele osób starszych czy dzieci nie wytrzymało trudów marszu. Kto zatrzymywał się był zabijany. W obozie w Za-

mościu nastąpiła segregacja ludzi, dzieci zabierano w celach germanizacji. Tysiące ludzi wywieziono na Majdanek. W sumie wysiedlono 170 wsi i około 75 000 ludzi. Na miejscu zastrzelono około 1 000 osób, drugie tyle zginęło w publicznych egzekucjach. Spalono setki zabudowań. W terenie powiatu biłgorajskiego sprowadzano na miejsce wysiedlonych rodziny ukraińskie. Akcja niemiecka trwała do połowy lipca 1943 roku.

W czerwcu 1944 roku wojska niemieckie w Lasach Janowskich przeprowadziły akcję antypartyzancką – Sturmwind I, która spowodowała wielkie straty wśród partyzantów. Kolejna akcja – Sturmwind II przeprowadzona została w lasach Puszczy Solskiej. W jej ramach od 25 do 26 czerwca pod Osuchami rozegrana została największa bitwa partyzancka. Udział w niej brały oddziały AK, BCh, AL oraz partyzanci sowieccy. Ze względu na brak porozumienia wśród dowództwa oddziałów partyzanckich, podyktowany względami politycznymi, nie został wypracowany wspólny plan działania. Oddziały BCh, AL i sowieckie w przededniu bitwy przełamały pierścień oblężenia i przedostały się na niezagrożony teren. Jednak straty, które poniosły były ogromne. W niemieckim oblężeniu pozostały oddziały AK, które samodzielnie prowadziły bój. W bitwie pod Osuchami zginęło około 400 partyzantów AK, wielu z nich należało własnie do obwodu AK Biłgoraj. Poległa tam większość żołnierzy oddziałów „Corda” pochodzących z Woli w Gminie Biłgoraj. Szczególnie duże straty poniosła kadra oficerska. W miesiąc po bitwie pod Osuchami wkroczyła na te tereny Armia Czerwona.

W lipcu 1944 roku obwód AK Biłgoraj składał się z pięciu rejonów konspiracyjnych. Na czele ich stał komendant „Orsza”, „Bojar”, „Poraj” „Narbutt” Józef Gniewkowski.

Wkroczenie Armii Czerwonej jeszcze bardziej zdeorganizowało obwód. Jesienią 1944 roku ze względów bezpieczeństwa wielu dowódców placówek i rejonów musiało wyjechać obawiając się aresztowania przez NKWD. Wobec tego wszystkiego oddziały AK i scalony z nimi BCh były zdeorganizowane. Dodatkowo na początku grudnia 1944 roku komendant obwodu BCh Stanisław Maiełło wydał rozkaz do żołnierzy BCh oraz do członków Stronnictwa Ludowego o podporządkowaniu się PKWN. Oddziały BCh rozpoczęły przekazywanie broni władzom NKWD. Dowództwo AK chciało się temu przeciwstawić. Niektórzy członkowie BCh poszli na współpracę z NKWD. Zakonspirowani żołnierze AK stali się teraz łatwym celem. Cztery na pięć rejonów AK w obwodzie zostało rozbitych. Na przełomie 1944 i 1945 więzienia UB i NKWD zapełniły się żołnierzami AK.

Wiosną 1945 roku udało się w obwodzie zorganizować niewielkie oddziały, które napadały na posterunki milicji, wykonywano wyroki na gorliwych zwolennikach komunistów. Był to na przykład oddział „Mata” – Tadeusza Borkow-

skiego. W kwietniu 1945 na teren obwodu wszedł oddział „Podkowy”, któremu podporządkował się „Mat”. Oddziały te dokonały napadu na Urząd Skarbowy w Janowie, posterunek MO we Frampolu, Biszczy i Łukowej. Część żołnierzy z oddziału „Mata” dnia 2 czerwca 1945 roku o godzinie 23.00 próbowała napaść na posterunek milicji w Soli, jednak posterunku nie udało się rozbroić.

W rejonie Biłgoraja nie doszło do większych akcji zbrojnych (z wyjątkiem miasta). Na początku 1946 roku UB i MO przeprowadziły aresztowania w okolicy Biłgoraja. W lutym 1946 roku aresztowano kilkunastu członków AK. W lasach Puszczy Solskiej działały oddziały „Wołyniaka” (NSZ) i „Zapory” (WiN). W styczniu 1947 roku nastąpiły aresztowania wśród członków obwodu WiN Biłgoraj. W marcu 1947 roku w rejonie Biłgoraja ujawniło się 209 osób, oddano 140 sztuk broni. Ci, którzy kontynuowali działalność przeszli do oddziału „Garbatego” (NSZ) oraz oddziału „WiN” „Kędziorka” – Konstantego Kędziora.

Po wojnie odradzała się administracja. Dekretem PKWN – u powrócono do przedwojennych granic. Odrodziły się

więc gminy Sól, Puszcza Solska, Kocudza i Tereszpol. Gmina Puszcza Solska w czasie wojny poniosła duże straty. Budynek zarządu gminy został spalony już we wrześniu 1939 roku. Podczas wojny zarząd gminy mieścił się w przypadkowych, wynajętych budynkach.

Stanisław Lewandowski

Bibliografia:

1.Ćwik W., Reader J., Lubelszczyzna : dzieje rozwoju terytorialnego, podziałów administracyjnych i ustroju władzy, Lublin 1977.

2.Mencel Tadeusz, Dzieje Lubelszczyzny Tom I, warszawa 1974.

3.Zugaj Leszek, materiały własne.

Wydarzenia

Stefan Szmidt w Alei Sław w Zamościu

6 lipca na ul. Grodzkiej w Zamościu odbyła się uroczystość poświęcona biłgorajskiemu „poecie słowa, dźwięku i obrazu” – Stefanowi Szmidtowi. W uroczystościach towarzyszyła mu żona Alicja Jachiewicz – Szmidt oraz zaproszone znakomitości ze świata artystycznego i aktorskiego. „Stefan Szmidt aktor, reżyser i malarz” – taki napis znalazł się na tablicy pamiątkowej, wmurowanej w zamojską Aleję Sław. Uroczystości odsłonięcia tablicy uświetnił koncert biłgorajskich pieśni w wykonaniu Zespołu Śpiewaczego z Rudy Solskiej. Nie było to przypadkowe wyróżnienie, ponieważ ten zespół od samego początku uczestniczy we wszystkich przedsięwzięciach Fundacji Kresy 2000.

XVIII Festiwal Piosenki Patriotycznej w Aleksandrowie

1 lipca na cyklicznie odbywającym się Festiwalu w Aleksandrowie nie mogło zabraknąć naszych zespołów. Gminę Biłgoraj na XVIII Festiwalu Piosenki Patriotycznej w Aleksandrowie reprezentowały zespoły „Stok” z Hedwiżyna i „Lawenda” ze Smólska. W konkursie wzięły udział 23 zespoły z terenu powiatu i nie tylko. Mimo silnej konkurencji zespół „Lawenda” wyśpiewał III nagrodę. Gratulujemy dziewczynom ze Smólska.

I Sitarowski Jarmark Kresowy w Biłgoraju

Dwa dni (7 – 8 lipca) trwał zorganizowany przed Urzędem Miasta w Biłgoraju Jarmark Kresowy zorganizowany przez Biłgorajskie Centrum Kultury. Plac Wolności wypełnił się ludźmi, bo jak na jarmark przystało były kramy ze sztuką, rękodziełem i słodkościami. Jeden z nich został przygotowany przez zespół „Więź” z Soli. Przez cały czas trwania Jarmarku ze sceny płynęła różnorodna muzyka. Biłgorajskiej muzyki ludowej można było posłuchać w niedzielę 8 lipca podczas koncertu gminnej kapeli „Krażalka”.

Międzynarodowy Festiwal Śladami Singera w Biłgoraju

W dniach 14 – 15 lipca w ramach Dni Singera odbywał się Międzynarodowy Festiwal Śladami Singera. W tym roku również miał bardzo bogatą oprawę i urozmaicony program artystyczny. Dwa dni imprezy wypełniały różnorodne zajęcia warsztatowe: plastyczne, teatralne, cyrkowe, bębniarskie oraz pokazy, spektakle, happeningi i koncerty. Zajęcia i pokazy prowadzone były przez artystów i wolontariuszy z Anglii, Francji, Irlandii, Izraela, Polski, Turcji i Ukrainy. Muzycznym akcentem biłgorajskim na festiwalowej scenie był Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej i gminna kapela ludowa „Krażalka”, które zaprezentowały elementy naszego rodzimego folkloru: strój biłgorajsko – tarnogrodzki, w którym występują, muzykę i tradycyjne pieśni biłgorajskie.

40 – lecie Ludowego Klubu Sportowego „Orion” Dereźnia

5 sierpnia miały miejsce obchody 40 – lecia Ludowego Klubu Sportowego „Orion” Dereźnia. Imprezę zorganizowaną z dużym rozmachem rozpoczęła uroczysta msza św. na stadionie w Dereźni. Rozgrywki sportowe rozpoczęły świecką część uroczystości. Towarzyszyły im konkursy i zabawy dla dzieci oraz prezentacje sceniczne. Można było posłuchać koncertu zespołu Happy End, Masters i Solaris. Naszą gminę z dużym powodzeniem reprezentował, zespół gospodarzy, czyli zespół śpiewaczy z Dereźni.

Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej nagrywa teledysk

14 sierpnia w Warszawie Panie z Zespołu Śpiewaczego z Rudy Solskiej przeżyły interesującą przygodę. Zespół wziął udział w nagraniach do teledysku promującego wydanie płyty Dariusza Makaruka z Zespołem Śpiewaczym z Rudy Solskiej „Erotyki Ludowe”. Kręcony klip będzie ilustracją utworu „Siano”, w którym poza naszym Zespołem usłyszeć można również Tymona Tymańskiego. Płyta „Erotyki Ludowe” jest efektem projektu „Makaruk i Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej”. Jej premiera zaplanowana jest na 8 października 2012 r.

Lato na Żurawinowym Szlaku w Ciosmach

29 lipca odbyła się kolejna edycja „Lata na Żurawinowym Szlaku” w Ciosmach, której organizatorem jest Stowarzyszenie „Dąb” w Ciosmach, wspierane przez Gminę Biłgoraj i Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju. Impreza rozpoczęła się VI Rajdem Rowerowym „Żurawinowym Szlakiem” z Biłgoraja do Ciosmów. Po przyjeździe strudzonych rajdowiczów rozpoczął się Piknik na boisku sportowym przy szkole w Ciosmach. W programie pikniku znalazło się wiele atrakcji: konkursy z nagrodami, koncerty, stoiska kulinarne i wystawy. Na scenie zaprezentowali się: zespół „Wież” z Soli, Agnieszka Wasąg, Marek Małek i Piotrek Ostrowski. Z koncertami wystąpili: zespół folkowy „Troty” i zespół rockowo – reggae „Ziemia Kanaan”. Na zakończenie imprezy odbyła się zabawa plenerowa z zespołem „Face Love”.

Zespoły z Gminy Biłgoraj na „Dniach Gorajca”

12 sierpnia na zaproszenie Stowarzyszenia Wzgórza Gorajca podczas zorganizowanych po raz pierwszy „Dni Gorajca” zaprezentował się zespół „Czeremcha” z Gromady i Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej. Zorganizowana w tym roku impreza plenerowa odbyła się w Gorajcu Zagroble i zgromadziła rzesze uczestników łaknących dobrej zabawy. Niestety kapryśna, deszczowa pogoda popsła nieco szyki, ale nie zepsuła gorącej atmosfery występów artystycznych. Obydwa nasze zespoły spotkały się z bardzo ciepłym przyjęciem gospodarzy i gości.

“Jeżeli zapomnimy o nich...” - plan filmowy w Smółsku

6 września w Smółsku Dużym gminne zespoły śpiewacze i śpiewaczo – obrzędowe: z Bukowej, Rudy Solskiej, Bidaczowa, Soli, Dereźni, Korczowa – Okrągłego oraz Hedwiżyna wzięły udział w nagraniach do filmu “Jeżeli zapomnimy o nich...”. Film Adama Sikorskiego opowiada o rzezi wołyńskiej, która rozpoczęła się 11 lipca 1943 roku jako masowa akcja przeciwko ludności polskiej przeprowadzona przez Ukraińską Powstańczą Armię na Wołyniu.

Kapela “Krażałka” na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie

20 września na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbył się III Europejski Kongres Dyrektorów Szkół Zawodowych. W konferencji wzięło udział wielu znakomitych gości a wśród nich Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej pan Tadeusz Sławewski. Gmina Biłgoraj zaoferowała uczestnikom konferencji stoisko z lokalnymi specjałami (pierogiem gryczanym, chlebem pieczonym w piecu chlebowym, domowym smalcem i bułką drożdżową z żurawiną) oraz muzykę biłgorajską w wykonaniu kapeli ludowej “Krażałka”.

Powiatowo – Gminne Dożynki w Potoku Górnym

2 września odbyły się Powiatowo – Gminne Dożynki w Potoku Górnym. Po uroczystej mszy świętej, koncelebrowanej przez ks. bp. Jana Śrutwę, podczas której dziękowano Bogu za łaski, urodzaj i zbiory, powitano korowód dożynkowy. W skład korowodu wchodził przedstawiciel wszystkich gmin Powiatu Biłgorajskiego. Gminę Biłgoraj, zarówno w korowodzie wieńcowym, jak i na scenie, reprezentował zespół śpiewaczy „Więź” z Soli. W uroczystym święcie plonów, oprócz delegacji wieńcowych, uczestniczyli również rolnicy, parlamentarzyści, samorządowcy i zaproszeni goście.

Zespoły z Gminy Biłgoraj na Dożynkach w Nowym Lublińcu

9 września na zaproszenie Miejskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Cieszanowie dwa zespoły z Gminy Biłgoraj: zespół śpiewaczy “Lawenda” ze Smółska i Kapela Ludowa „Krażałka” wystąpiły na Gminno – Parafialnym Święcie Plonów w Nowym Lublińcu. Obydwa zespoły spotkały się z bardzo ciepłym przyjęciem publiczności. Duże i pozytywne wrażenie wywarły również stroje naszych zespołów: stylizowany strój sitarski zespołu “Lawenda” i biłgorajsko – tarnogrodzki kapeli „Krażałka”.

Festyn Rodzinny w Parku Solidarności w Biłgoraju

23 września w Parku Solidarności w Biłgoraju, odbył się festyn rodzinny, który zainaugurował realizację projektu „Przestrzeń SOWA w Biłgoraju”. Jest to partnerski projekt mający na celu modernizację Parku Solidarności, dzięki któremu park ma stać się miejscem otwartym dla wszystkich mieszkańców i przyjezdnych. W części artystycznej zaprezentowały się m.in. dzieci z Gminnej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju z/s w Soli oraz z filii bibliotecznej w Bukowej (efekty grantowych warsztatów tanecznych i muzycznych) oraz zespół śpiewaczy „Sąsiadeczki” z Korczowa i Okrągłego.

Celina Skromak

Nadchodzące wydarzenia

(październik - grudzień 2012 r.):

- 14 października 2012r. – **Jubileusz 30 – lecia Zespołu Śpiewaczego z Rudy Solskiej.** Organizator: Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej, Rada Sołecka, Wójt Gminy Biłgoraj, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju.
- 11 listopada 2012r. – **Jesienna Biesiada Kulturalna w Soli.** Organizator: Wójt Gminy Biłgoraj, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Sól i Kolonia Sól „Wież” oraz Zespół Śpiewaczy “Wież” z Soli.
- Listopad 2012r. – **Jesienny Konkurs Recytatorski** dla uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów. Organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju.
- Grudzień 2012r. – **Konkurs Bożonarodzeniowy** na tradycyjne ozdoby świąteczne dla uczniów Przedszkoli, Szkół Podstawowych i Gimnazjów. Organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju.

